

# **Scenariusz zajęć**

## **„Dzieje Ziemi”**

**Cel ogólny:**

Poznanie dziejów Ziemi. Czytanie tabeli stratygraficznej.

**Cele szczegółowe:****Wiadomości**

– Uczeń zna:

- podział dziejów Ziemi na poszczególne ery i okresy.

– Uczeń wyjaśnia:

- znaczenie terminów: skamieniałości, skamieniałości przewodnie, orogeneza.

**Umiejętności**

C – Uczeń potrafi:

- podać najważniejsze wydarzenia z dziejów Ziemi;
- odczytać na mapach geologicznych obszary ukształtowane w czasie kolejnych orogenez.

D – Uczeń potrafi:

- odczytywać profile geologiczne i wyciągać wnioski.

**Postawy**

Kształtowanie umiejętności pracy w grupie.

**Formy pracy:**

grupowa, zbiorowa.

**Metody:**

burza mózgów, praca z podręcznikiem.

**Środki dydaktyczne:**

podręcznik, atlas geograficzny, plakat „Dzieje Ziemi”, kolorowe pisaki, tabela wykonana na dużym arkuszu papieru, przedstawiająca poszczególne ery, karty pracy.

**Przebieg lekcji:****Faza wprowadzająca**

1. Czynności organizacyjne.
2. Nauczyciel zadaje pytanie: „W jaki sposób odtwarzamy dzieje Ziemi?”. Przeprowadza burzę mózgów. Uczniowie zapisują swoje odpowiedzi na tablicy.
3. Nauczyciel wyjaśnia uczniom znaczenie skamieniałości przewodnich w odtwarzaniu dziejów Ziemi.
4. Uczniowie analizują plakat „Dzieje Ziemi”. Wymieniają w kolejności chronologicznej ery i okresy w dziejach Ziemi.
5. Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy.

**Faza realizacyjna**

1. Uczniowie pracują, wykonując przydzielone zadania. Nauczyciel kontroluje ich pracę, pomaga im i wyjaśnia.

2. Uczniowie prezentuje swoją pracę
3. Uzupelnienie tabeli na duzym arkuszu papieru, wpisujac kolorowym flamastrem najwazniejsze wydarzenia i zmiany w faunie i florze danego okresu. Wzór tabeli stanowi załącznik nr 1.

### ***Faza podsumowujaca***

Uczniowie odpowiadaja na pytania na podstawie plakatu „Dzieje Ziemi” oraz wypełnionej przez siebie tabeli:

- Która era trwała najdłużej?
- W której orogenezie powstały między innymi Alpy i Himalaje? Czym się charakteryzują góry powstałe w tym fałdowaniu?
- Jak są obecnie rozmieszczone kontynenty?
- W jakiej erze żyły największe zwierzęta na świecie i dlaczego wyginęły?
- Które skamieniałości charakteryzują poszczególne ery?
- Kiedy się pojawił człowiek rozumny na Ziemi?

## Karta pracy

### Era prekambryjska

1. Na podstawie plakatu „Dzieje Ziemi”, tabeli stratygraficznej i tekstu w podręczniku oraz atlasu geograficznego („Płyty litosfery”) scharakteryzujcie erę prekambryjską. Odpowiedzcie na następujące pytania i wykonajcie polecenia:

- Jak długo trwała era prekambryjska?
- Jakie organizmy pojawiły się jako pierwsze na naszej planecie?
- Ile tlenu występowało w atmosferze w erze prekambryjskiej, a ile występuje obecnie?
- Wymieńcie obszary występowania najstarszych fragmentów kontynentów. Podajcie ich nazwy.

2. Uzupełnijcie wspólną tabelę na dużym arkuszu papieru.

### Era paleozoiczna

1. Na podstawie plakatu „Dzieje Ziemi”, tabeli stratygraficznej, mapy „Rozmieszczenie kontynentów” i tekstu w podręczniku oraz atlasu geograficznego („Płyty litosfery”) scharakteryzujcie erę paleozoiczną. Odpowiedzcie na następujące pytania i wykonajcie polecenia:

- Jak długo trwała era paleozoiczna?
- Jakie ruchy górotwórcze charakteryzowały tę erę? Wpiszcie poniżej nazwy ruchów górotwórczych i gór, które podczas nich powstały.

Ruchy górotwórcze –

.....

Ruchy górotwórcze –

.....

- Które góry powstały w Polsce?
- Jak pod koniec tej ery były rozmieszczone kontynenty?
- Jaka roślinność jest charakterystyczna dla tej ery? Które złoże powstały w tym czasie?
- Jak ewoluowało życie w tej erze? Jakie organizmy są skamieniałościami przewodnimi dla tej ery?

2. Uzupełnijcie wspólną tabelę na dużym arkuszu papieru.

### Era mezozoiczna

1. Na podstawie plakatu „Dzieje Ziemi”, tabeli stratygraficznej, mapy „Rozmieszczenie kontynentów” i tekstu w podręczniku oraz atlasu geograficznego („Płyty litosfery”) scharakteryzujcie erę mezozoiczną. Odpowiedzcie na następujące pytania i wykonajcie polecenia:

- Jak długo trwała era mezozoiczna?
- Jak wyglądały kontynenty i który ocean powstał w tej erze?
- Jakie ruchy górotwórcze rozpoczęły się w tej erze? Omówcie procesy, które je spowodowały.
- Jakie charakterystyczne zwierzęta żyły w tej erze? Przedstawcie krótko teorię ich wyginięcia.
- Jakie organizmy są skamieniałościami przewodnimi dla tej ery?

Uzupełnijcie wspólną tabelę na dużym arkuszu papieru.

### Era kenozoiczna

1. Na podstawie plakatu „Dzieje Ziemi”, tabeli stratygraficznej, mapy „Rozmieszczenie kontynentów” i tekstu w podręczniku oraz atlasu geograficznego („Płyty litosfery”) scharakteryzujcie erę kenozoiczną. Odpowiedzcie na następujące pytania i wykonajcie

**polecenia:**

- Jak długo trwa era kenozoiczna?
- Jakie ruchy górotwórcze charakteryzowały tę erę? Wpiszcie poniżej ich nazwę, a także nazwy gór, które wówczas powstały.

Ruchy górotwórcze –

.....  
.....

- Które góry powstały w Polsce?
  - Jakie charakterystyczne zwierzęta należące do rodziny słoni żyły w tej erze?
  - Kiedy na Ziemi pojawił się człowiek rozumny?
  - Jak się nazywa okres, w którym nastąpiło gwałtowne ochłodzenie klimatu zwane glacją? Jaki obszar Europy i Azji objęło swym zasięgiem?
2. Uzupełnijcie wspólną tabelę na dużym arkuszu papieru.

**Wzór tabeli pt. „Ewolucja świata roślinnego i zwierzęcego”**

Era	Okres	Czas trwania	Najważniejsze wydarzenia (np. ruchy górotwórcze)